

การประเมินรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดตราดอย่างยั่งยืน

สมหมาย อุดมวิทิต

ธนา สมพรเสริม

ปิยะพรรณ ช่างวัฒนชัย

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ทั้งสิ้น 2 ข้อ คือ 1) เพื่อประเมินความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดตราดที่ได้พัฒนาขึ้น และ 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดตราดบนพื้นฐานของผลการประเมินความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยการศึกษาได้ใช้ทั้งข้อมูลทุติยภูมิโดยการสังเคราะห์ผลการศึกษาของโครงการย่อยที่ 1 และโครงการย่อยที่ 2 เข้าด้วยกัน และข้อมูลปฐมภูมิโดยการสำรวนนักท่องเที่ยวและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการท่องเที่ยว เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน โดยผลการศึกษาครั้งนี้

สำหรับการประเมินความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จังหวัดตราดในครั้งนี้ ได้อาศัยแบบจำลอง CIPP เป็นตัวแบบในการประเมิน สรุปได้ว่า การประเมินด้านบริบท แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในครั้งนี้มีเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ รวมทั้งเป้าหมายในการพัฒนาของจังหวัด การประเมินปัจจัยเข้า แสดงให้เห็นว่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ถูกคัดเลือกมานั้นมีศักยภาพในระดับสูง แต่กลับพบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางด้านบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด รวมทั้งการที่ศักยภาพทางการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำ การประเมินกระบวนการ พบว่า ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในระดับที่ค่อนข้างสูง และจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ตกอยู่ในชุมชน แต่ประเด็นที่น่ากังวล คือ การกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและการติดตามและประเมินผลกระทบที่ยังอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก สุดท้ายการประเมินผลผลิต พบว่า พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดตราดได้ส่งผลให้การท่องเที่ยวภายในตัวเมืองตราดเติบโตขึ้นโดยคาดว่าจะก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในชุมชนเพิ่มขึ้นประมาณ 56,176,238 บาทต่อปี

จากผลการศึกษาข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จังหวัดตราดและพัฒนาโปรแกรมสื่อความหมาย รวมทั้งการพัฒนาสินค้าพื้นถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาด้านภาษาต่างประเทศให้สำหรับมัคคุเทศก์และผู้ประกอบการ ด้านการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ผ่านทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานรองรับนักท่องเที่ยว การพัฒนาที่พักให้ได้มาตรฐาน การปรับปรุงระบบป้ายบอกทางและระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงเมืองกับแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังควรมีการปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลและเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดตราด และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดตราดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเพื่อร่วมในการดูแลและบริหารการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว และการติดตามและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, การประเมินผลการท่องเที่ยว, แบบจำลอง CIPP

Evaluation of Creative Tourism Pattern of Trat Province for Sustainability

Somma Udomwitid

Thana Sompornserm

Piyaphan Changwathai

Department of Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University

Abstract

The objectives of this study is divided into 2 points; the first point is to evaluate the creative tourism pattern in Trat in economics and social dimensions and the second point is to recommend the creative tourism in Trat based on the evaluation results in term of economics and society. The study used the secondary data and the synthesis of the project 1 and project 2. The primary data is from the tourist survey and the interview of tourism entrepreneur to integrate the data analysis as following.

The evaluation of creative tourism in Trat is applied by CIPP Model and the result from context evaluation demonstrated the creative tourism is appropriate and relevant with the vision including the objectives in development plan of Trat province. Input evaluation showed that, the creative tourism's destination was selected as the high potential level but the shortage human resources became the problem and also low marketing capability in tourist area of Trat. The result form process evaluation has been verified that the high community cooperation will gain benefits within the community. The concerned issues are profit distribution, the monitor and impact assessment in the range between the low and the lowest levels. The final, output evaluation found out the development of creative tourism in Trat especially in the provincial town, it has been expected tourists to attend the planned activities approximately 373,623 tourists and the increased revenue will be THB 56,176,238 per year.

The research suggestion in term of developing the potential creative tourism should be the guideline manual in Trat for creative tourism, the development of conveyed media and value-added local products. Human resource development in tourism should have the workshop on creative tourism and the foreign language class for tour guides and entrepreneurs. Facilities improvement and security in tourist area are suggested to meet the standard including with the accommodations. The directional signage and transportation system should be improved and connected with the tourist area. Moreover, the standard of security for tourists should be increased. The database of public relation and website need to be developed for creative tourism in Trat via online media. The cooperated management and the integrated tourism parties can work as a team to manage the tourism system within the community and the tracking of changed valuation from tourism.

Key words: creative tourism; tourism evaluation; CIPP Model